

LÜHIKROONIKA

- 23. aprillil valis Eesti Teaduste Akadeemia üldkogu oma aastakoosolekul akadeemia uued välisliikmed, teiste seas ka Ilse Lehist. I. Lehiste põhitöökohaks oli 1963. aastast alates Ohio osariigi ülikool Columbuses, kus ta 1965. aastal valiti lingvistikaprofessoriks. Tema põhiliseks uurimisvaldkonnaks on akustiline foneetika.

- 9. mail toimus kirjandusfestivali Prima Vista raames Tartu Kirjanduse Majas kõnekoosolek „Mõistmise kunst: tõlgetest ja tõlkimisest”. Ettekanega Umberto Eco loomingut tõlkimisest esines festivali aukülaline Elena Kostjukovitch. Oma tõlkimiskogemustest kõnelesid nimekad eesti tõlkijad Krista Kaer, Anu Saluäär, Kalle Kasemaa ja Kersti Unt.

- 12. mail kaitses Janika Oras Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias filosoofiadoktori kraadi muusikateaduse alal. Tema väitekirja kandis pealkirja „Viie 20. sajandi naise regilaulumaailm. Arhiivitekstid, kogemused ja mälestused”. Töö juhendajad olid Urve Lippus (EMTA) ja Kristin Kuutma (TÜ), opponent Tiina Ann Kirss (TÜ).

- 13.–14. maini toimus Tartu Ülikooli raamatukogus seminar „Soome ja Eesti mitmekeelses Euroopas – võimalused ja väljakutsed”, kus vaeti väikekeelte püsimajäämise võimalusi paljumeelses ja -kultuurilises Euroopas. See oli osa Turu Ülikooli täienduskeskuse projektist „Sunrise”, mille eesmärk on pöörata tähelepanu Euroopa Liidus kõneldavatele keeltele, et kindlustada väikeste keelte osatähtsus ka tulevikus. Euroopa Komisjoni kirjaliku tõlke peadirektoraadi peadirektor Karl-Johan Lönnroth kõneles teemal „Mitmekeelsus Euroopas, kas kallis utoopia või elujõuline praktika?”. Seminari teisel päeval toimunud töötubades tegeldi keeletehnoloogia, tõlkimise väljakutsete ning keele ja kodaniku rollidega Euroopa Liidu kontekstis.

- 16. mail peeti Eesti Kirjandusmuuseumis identiteediseminar, mille eesmärgiks oli kokku viia erinevate teadusalade uurijaid, kelle huvi puudutab identiteedi erinevaid aspekte. Esinesid Martin Ehala („Keelest (ja kultuurist) ja identiteedist”), Kadri Koreinik („Kohamurded ja -identiteedid Eestis”), Anu Korb („Siberi eestlaste identiteedimäärangutest”), Tiina Ann Kirss („(id)eNti-teedid, kirjandused ja tondid”), Raivo Vetik („Identiteedist politoloogias”). Psühholoogia ja sotsioloogia ettekangete plokis kõnelesid Aune Valk, Triinu Ojamaa ja Veronika Kalmus.

- 17. mail viidi Kirjandusmuuseumis läbi elulooapäev, mis lõpetas pidulikult järjekordse elulooavastluse „Minu elulugu, minu suguvõsa ja eelnevate põlvkondade lood”. Ürituse avas elulugude kogumise patroon Eesti Vabariigi president Toomas Hendrik Ilves. Eesti Vabariigi 90. aastapäevale pühendatud elulooavastluse pealkiri kutsus mälestuste kirjutajaid mõtlema oma eluloole avaramas perspektiivis Eesti ajaloo järjepidevuse, perekondade ja suguvõsade ajaloo kaudu. Esitlesid akadeemik Raimund Hagelbergi, Eesti praeguse rahandussüsteemi ühe alusepanija ja rahandusjuhtide õpetaja elulooaamatut „Elust ja endast”. Lõpuks vaadati Rao Heidmetsa animafilmi „Elulood”.

- 20. mail kõneles Aimar Ventsel Eesti Rahvaluule Seltsi teisipäevaseminaril oma hiljutistest välitöödest Jakutias.

- 21. mail toimunud Eesti Keele Instituudi seminaril esines Margit Langemets teemal „Funktsionaalsest teooriast leksikograafias ehk millest koosneb sõnaraamat”.

- 22.–23. mail korraldasid Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakond, Tartu Tähetorni astronoomiaring ja Eesti Folkloori Instituut Tartu Tähetornis rahvusvahelise interdistsipli-

naarse konverentsi „Eesti taevas II. Aeg ja ruum”, kus räägiti nii astronoomiast, rahvaastronoomiast kui ka taevanähtuste peegeldumisest erinevate rahvaste kultuuris ja pärimuses. Kokku olid tulnud Eesti, Soome, Venemaa ja Bulgaaria astronoomid, teaduse populariseerijad, psühholoogid ning mütoloogia ja rahvaluule uurijad. Erisektsiooni teema oli Euroopa puukalendrid: Eesti ja Skandinaavia ruunikalendrid ehk sirvilauad, ortodoksse ala puusauad-kalendrid oma märkidega ja nende vasted Bulgaarias. Konverentsi raames avati Eesti Rahva Muuseumi kogudest pärit sirvilaudade ja ajamõõtmisvahendite näitus.

- 22.–24. mail korraldas TLÜ Keskaja Keskus koostöös Põhjamaade Keskajauuringute Tippkeskusega (Nordic Centre for Medieval Studies) esimese rahvusvahelise Henriku Liivimaa kroonikale pühendatud konverentsi „Henriku Liivimaa kroonika. Keskaegsed ristsõjad ja kroonikakirjutamine Läänemere piiril”. Üritusel osalesid praegusaja tuntuimad Henriku kroonikaga tegelevad ajaloolased, arheoloogid ja kirjanusteadlased Skandinaaviast, Inglismaalt, Itaaliast, Lätist ja Eestist. Eesti teadlastest esinesid Tiina Kala (Tallinna Linnaarhiiv), Jaan Undusk (UTKK), Jüri Kivimäe (Toronto Ülikool), Valter Lang (TÜ), Heiki Valk (TÜ), Enn Tarvel (Stockholmi Ülikool), Marek Tamm (TLÜ), Anti Selart (TÜ) ja Linda Kaljundi (TLÜ).

- 29. mail pidas Eesti Kirjandusmuuseumi saalis oma aastakoosoleku Akadeemiline Rahvaluule Selts. Kavas oli Andreas Kalkuni ettekanne „Seto laul vs. kirikulaul. Konfliktid ja kompromissid”, seltsi juhatuse ja revisjonikomisjoni aruannete kinnitamine ning juhatuse valimine.

- 30. mail toimus Tartus Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi aastakonverents, mille teemadering oli küllalt lai. Esinesid Ringo Ringvee („Religioon

muutuvas Euroopas”), Tiina Sepp („Camino de Santiago sündroom – palverändurite vaimne tervis nende endi ja teiste pilgu läbi”), Art Leete („Kes on ususpetsialist komi külas? Ust-Kulomi õigeusu kiriku preestri ja külaelanike arvamuste tõlgendus”), Madis Arukask („Pühkimise mütologeemi tõlgenduslikkusest erinevates folkloorižanrides ja kultuurikontekstides”), Vladimir Sazonov („Vana- ja Kesk-Assüüria valitsejate tiitlid kuni Tukulti-Ninurta I valitsemiseni (ajavahemik ca 2000–1200 eKr)”), Amar Annus („Tsikuraat ja veeuputuse laev Lähis-Ida kosmiliste sümbolitega”), Enn Ernits („Dracula vanavene kirjasõnas ja tegelikkuses”), Ülo Valk („Milleks on vaja libaloomi? Mayongi küla nõiduseusk ja Assami tantrism”) ja Linnart Mäll: („Budismi taassünnist Burjaatias ja Indias”). Konverentsi korraldajad olid peale Eesti Akadeemilise Usundiloo Seltsi ka TÜ eesti ja võrdleva rahvaluule osakond ja TÜ etnoloogia osakond.

- 30. mail toimus Kirjandusmuuseumi folkloristide seminar, kus seekord pidas ettekande Anastassia Zabrodskaia, kes kõneles sotsiolingvistikast.

- 30. mail möödus 100 aastat pärast, mil Tallinna ja Tartu keelemehed pidasid Tapal esimese eesti kirjakeele konverentsi. Just Tapal sõlmiti keele- rahu ja jõuti kokkuleppele eesti kirjakeele ühtlustamise vajaduses (s.o tõrjuti kõrvale lõunaeesti kirrjakeel). Tapa vallavalitsus korraldas koostöös Tapa Linnaraamatukogu ja kirjandusklubiga konverentsi „Keel kasvab minust enesest”. Konverentsi esimesel poolal olid keeleteaduse alased ettekanded: kõnelesid Urmas Sutrop, Ilmar Tomusk, Jüri Valge, Maia Rõigas ja Peeter Päll. Teine pool oli kirjanduse päralt ja seal astusid üles Karl Martin Sinijärv, Jan Kaus ja fs. Lõpuks autasustati Tapa valla koolide parimaid kirjandikirjutajaid.